

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Rudas Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Daragó Dénes ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 29.M.3355/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.632.983/2005/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. november 14. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mf.632.983/2005/2. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek
- tizenöt nap alatt - 10.000 /tízezer/ forint és 2.000 /kettőezer/ forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 29.M.3355/2004/13. számú ítéletével - a felperes keresetének helyt adva - megállapította, hogy a felperes 2003. április 1-jétől munkaviszonyban állt az alperessel havi 96.000 forint átlagkeresettel, és ezt a munkaviszonyt az alperes jogellenesen szüntette meg. Megállapította továbbá, hogy a felperes alperesnél fennálló munkaviszonya az ítélet jogerőre emelkedésekor szűnt meg. Kötelezte az alperest kéthavi átlagkereset, elmaradt munkabér és rendkívüli munkavégzés ellenértéke megfizetésére.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a rokkant nyugdíjas felperes 2003. április 1-jétől végzett munkát az alperes által működtetett Családok Átmeneti Otthonában szociális munkásként. A felek „megbízási szerződésnek” nevezett megállapodást kötöttek, amelyet a felek „munkavállalóként” és „munkáltatóként”

írtak alá. A felek a 2003. június 30-áig tartó határozott idejű szerződés lejártakor újabb, határozatlan idejű szerződést kötöttek. Az alperes a 2004. április 1-jei szóbeli jognyilatkozatával azonnali hatállyal megszüntette a felperes jogviszonyát.

Az alperes ellenkérelmében vitatta a munkaügyi bíróság hatáskörét, mivel szerinte a felperessel fennállt jogviszony a kereseti kérelemmel ellentétben nem munkaviszony, hanem megbízási jogviszony volt, ami szóban, azonnali hatállyal jogszerűen megszüntethető volt.

A munkaügyi bíróság bizonyítási eljárást folytatott le a munkavégzés tényleges körülményeire, és ennek alapján a munkaviszony fennállására következtetett, mivel a felperes rendszeresen az intézményvezető irányítása alatt, annak utasításai szerint, az alperes által meghatározott munkarendben és körülmények között végezte a munkáját. A jogviszony minősítését illetően kifejtette, hogy nincs perdöntő jelentősége a felek megállapodása megnevezésének, és annak sem, hogy a megkötés előtt milyen tárgyalásokat folytattak. Úgy ítélte meg továbbá, hogy önmagában a rokkantsági nyugdíjban részesülés sem zárta ki a teljes munkaidős munkaviszony fennállásának megállapítását.

A munkaügyi bíróság mindezekhez képest jogellenesnek minősítette a munkaviszonyt megszüntető alperesi jognyilatkozatot, és ennek jogkövetkezményeként marasztalta az alperest. Nem fogadta el az alperes érvelését a felperes munkaköre készenléti jellegéről, ezért marasztalta a munkáltatót a túlmunkavégzés ellenértékében.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.632.983/2005/2. számú ítéletével - helyes indokai tekintettel - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az Mt. 75/A. § (2) bekezdése, a Ptk. 474. § (1) bekezdése, a 483. § (1) bekezdése és a Pp. 22. § (2) bekezdése megsértése miatt kérte a felperes keresetét elutasító határozat hozatalát. Érvelése szerint annak volt jelentősége, hogy a felperes rokkantsági nyugdíjban részesülése miatt a szándékuk nem munkaviszony, hanem megbízási jogviszony létesítésére irányult. Álláspontja szerint a felperes egészségi állapotára tekintettel nem is vállalhatta volna az Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontjában előírt munkavégzési kötelezettséget, így a szerződés megkötésekor „munkaviszony létesítésére képtelen állapotban volt, ezért munkaviszonyt érvényesen nem is létesíthetett”. Vitatta, hogy a felperessel alá-fölérendeltségi viszony állt fenn, mivel képzettsége és gyakorlata alapján önállóan végezte a tevékenységét. Azzal is érvelt, hogy a Ptk. 474. § (2)

bekezdése értelmében a megbízási jogviszonyban is van lehetősége a megbízónak utasítások adására.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Alaptalan az alperes érvelése a felperes 67%-os rokkantságával kapcsolatban, mivel ez a tény önmagában nem jelent munkaképtelenséget. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 23. § (1) bekezdés c) pontja továbbá nem a munkaviszony létesítésének kizáró feltételét, hanem a rokkantsági nyugdíjra jogosultság feltételét határozza meg akként, hogy a jogosult rendszeresen ne dolgozzon, illetve a korábbinál lényegesen kevesebbet keressen. Következésképpen a rokkantsági nyugdíjban részesülő munkavállaló munkaviszonyát a tényleges munkavégzés alapján kell elbírálni, a társadalombiztosítási ellátásra jogosultság megítélése nem tárgya a munkaviszonnyal kapcsolatban indult munkaügyi pernek.

A munkaügyi bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes keresete megalapozottságának elbírálásakor a tényleges munkavégzés körülményeinek (a jogviszony tartalmának) volt jelentősége, amelynek megítélésénél a felek által kötött szerződés a mérlegelés körébe tartozó bizonyítékok egyikeként vizsgálandó. Mindazonáltal abban is megalapozott az elsőfokú ítéleti álláspont, miszerint a felek a szerződéskötés előtt csupán abban állapodtak meg, hogy a felperes havi 70.000 forint díjazásért szociális munkásként fog munkát végezni az alperesnél (ezt a felek egyezően adták elő), ami önmagában nem bizonyítja a megbízási jogviszonyban való megállapodást. Ezért az alperes a megbízási jogviszony létrejötte alátámasztásaként alaptalanul hivatkozott a szerződéskötést megelőző tárgyalásokra [Mt. 75/A. § (2) bekezdés]. A munkaügyi bíróság ugyanakkor helytállóan vette figyelembe azt a körülményt is, hogy az alperes az általa elkészített megbízási szerződésnek nevezett megállapodáson az azt aláíró feleket munkavállalóként és munkáltatóként jelölte meg. A perben feltárt bizonyítékok eszerint nem támasztották alá, hogy a felek egybehangzó szándéka megbízási jogviszony létesítésére irányult volna.

Ha egyébként a rokkantsági nyugdíjra tekintettel a felek szándéka megbízási szerződés kötésére irányult volna, de a megvalósult jogviszony tartalma szerint munkaviszonynak minősült, a rokkantsági nyugdíjra jogosultság feltételeitől függetlenül a teljes munkaidős munkaviszony fennállása a tényleges helyzet alapján megállapítható.

Az eljárás bíróságok a per adatai egybevetése és együttes értékelése, a mérlegelésük kellő indokolásával törvénysértés nélkül

következtettek arra, hogy a felek között megvalósult jogviszony annak lényeges jellemzői alapján munkaviszonynak minősült. A felperes az alperes által meghatározott kötelező munkaidő-beosztásban, az alperes által meghatározott munkahelyen, az intézményvezető utasításai szerint végezte rendszeresen a munkáját egy konkrétan meghatározott munkakörben, a munkavégzésről kötelezően ún. munkanaplót vezetett, megbetegedése idejére a helyettesítéséről az alperes gondoskodott. Mindezekből okszerűen volt megállapítható a tartalmát tekintve a felperes alárendeltségén és függőségén alapuló munkaviszony fennállása, amelyben a munkáltató széles körben megvalósult utasítási jogköre kiterjedt a munkavégzés módjára, helyére és idejére.

A felek között létrejött jogviszony típusát a tényleges munkavégzés jellegére, az Mt. 102-104. §-aiban meghatározott jogokra és kötelezettségekre tekintettel kell megítélni. A megbízási szerződésnek nevezett, de a munkaviszonyra jellemző minősítő jegyekkel megvalósult jogviszony a szerződés elnevezése ellenére munkaviszonynak minősül [Mt. 75/A. § (2) bekezdés, BH 2002.504; 576.EH.]. Ezen nem változtat, ha a munkavállaló az általa ellátott feladatok által megkívánt mértékben és módon bizonyos önállósággal végzi a tevékenységét.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Budapest, 2007. november 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő